

BANYO TEKSTİLİ TASARIMI, ÜRETİM ÇÖZÜMLEMELERİ VE UYGULAMALAR

BATHROOM TEXTILE DESIGN, PRODUCTION ANALYSES AND APPLICATIONS

Dr. Feriha İŞILDAR HEKİM

İstanbul Ticaret Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü, İstanbul, ferihaisildarhkm@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0003-9743-5210>

ÖZET

Türkiye, tarih boyunca tekstil sanatlarının doğduğu ve gelişim gösterdiği aynı zamanda günlük kullanım nesnelere üretildiği, bugün de dünyada önemli tekstil merkezlerinden biri olan zengin, köklü bir coğrafyadır. Tarihte, Dokuma, Örne, baskı, işleme, boyama gibi tekniklerle özgün, kimlikli tekstil üretiminin yaygın olarak yapıldığı bölgelerin bugün de önemli tekstil kentleri olduğu ortadadır. Bu kentlerden biri olan Denizli, geleneksel üretim yöntemlerini hala sürdüren, aynı zamanda modern ve gelişmiş üretim tekniklerini, yenilikçi tasarım anlayışlarıyla birleştirerek özellikle banyo tekstili üretiminde küresel bir merkez olup önemli oranda ihracat payına sahiptir. Bu önemli konumun korunabilmesi ve ileriye taşınabilmesi markalaşmayla, özgün ve yeni fikirler içeren tasarımlar ile mümkün olacaktır.

Tekstil Tasarımı eğitimi veren birçok kurumda banyo tekstilleri, havlu tekniği başlığı altında kısa bir içerikle aktarılmaktadır. Fakat Ülkemiz tekstil endüstrisine bakıldığında ev ve banyo tekstilleri hem ihracat hem de markalaşma yolculuğunda tasarımın oldukça önemli olduğu alanlardandır. Bu sebeple tasarım ve tasarımcı odaklı katma değeri yüksek ürünlerin üretim şeklinin önemine dikkat çekmek isteyen Denizli İhracatçılar Birliği, alanında tek olan DENİB Design Ev ve Banyo Tekstili yarışması düzenlemektedir. Bu yarışma projesi ile hem ev tekstili endüstrisine hem de tasarım öğrencilerine katkı sunarak, farkındalık yaratmak amaçlanmaktadır.

Bu çalışma, tekstil tasarımında banyo tekstil ürünlerinin tasarımının önemine dikkat çeken bir bakışla, Denizli İhracatçılar Birliği tarafından düzenlenen 2. ve 3. Ev ve Banyo Tekstili Yarışmasına katılan ve Banyo kategorisinde derece alan öğrencilerin tasarımları ve uygulama süreçlerini içeren örnekleri kapsamaktadır. Çalışmada yer alan örnekler yaratıcılık bağlamında görsel ve teknik açıdan incelenerek üretim süreçleri aktarılmış, alana katkıları ele alınarak üniversite-sanayi işbirliğinin önemine, kazanımlarına dikkat çekilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ev Tekstili, Banyo Tekstili, Yaratıcılık, Tasarım Yarışması, Üretim Çözümleme.

ABSTRACT

Turkey is a rich and deeply rooted region where textile arts have been born and developed throughout history, producing objects for daily use and standing today as one of the world's major textile centers. Historically, regions known for producing unique and characteristic textiles through techniques like weaving, knitting, printing, embroidery, and dyeing have also evolved into significant modern textile cities. One such city is Denizli, which not only continues traditional production methods but also combines advanced manufacturing techniques with innovative design approaches. This has made Denizli a global hub in bath textiles, with a substantial share in exports. Maintaining and advancing this

critical position will be possible through branding and the development of original designs with innovative ideas.

In many institutions offering Textile Design education, bath textiles are covered briefly under the title of towel techniques. However, looking at the textile industry in Turkey, home and bath textiles are areas where design plays a crucial role in both exports and branding journeys. For this reason, the Denizli Exporters Association (DENIB), aiming to highlight the importance of producing high-value-added products focused on design and designers, organizes the unique DENIB Design Home and Bath Textile Competition. This competition seeks to contribute to the home textile industry and design students, raising awareness through its project.

This study highlights the importance of designing bath textile products in textile design and includes examples of designs and application processes from students who received awards in the Bath category at the 2nd and 3rd Home and Bath Textile Competitions organized by the Denizli Exporters Association. The examples in this study have been analyzed visually and technically in the context of creativity, detailing their production processes, and discussing their contributions to the field. The study also aims to emphasize the significance and benefits of university-industry collaboration.

Keywords: Home Textiles, Bathroom Textiles, Creativity, Design Competition, Production Analysis.

GİRİŞ

Tarih boyunca insanların, doğanın sert koşullarına uyum sağlamak, korunmak ve örtünmek gibi temel ihtiyaçlar sebebiyle çeşitli çözümler geliştirdikleri ve tekstil yöntemlerinin ortaya çıkmasına öncülük ettikleri bilinmektedir. Gereksinimleri doğrultusunda var olan malzemeleri kullanarak geliştirdikleri teknikler ve ortaya çıkardıkları uygulamalarla zaman içerisinde becerilerini ve bilgilerini ilerletmiş oldukları aktarılmaktadır (Arıgil, 1999:66). Zamanla, teknolojik gelişmelerle bu uygulamalarda kullanılan tekniklerin çeşitlendiği, değişen estetik anlayış ile de gelişim gösterdiği görülmektedir.

Bugün Tekstil, ülkemizin en köklü endüstri kollarından biri olarak ekonomik büyüme sağlamış ve toplumsal yaşamda refahın temel taşlarından biri haline gelmiştir. Anadolu toprakları, bugüne kadar ortaya çıkan, bilinen arkeolojik bulgularla tekstilin en eski örneklerine ev sahipliği yaparak bu alandaki derin geçmişimizi, birikimimizi ortaya koymaktadır (Atalayer vd., 1993:41) Ülkemiz ve bölgemiz binlerce yıldır ipek yolu üzerinde olan ve pamuk, yün, ipek vs. gibi her türlü tekstil hammaddesinin üretildiği topraklardır (Bahriyeli ve Özkendirici, 2009). Bu kültürel ve tarihsel birikim, günümüzde tekstil sektörünün kalıcılığını ve potansiyelini destekleyen önemli dayanaklardan biri olarak öne çıkmaktadır.

Günümüz tekstil sektörü, yalnızca üretimle sınırlı kalmayıp tasarımdan teknolojik yeniliklere kadar geniş bir alanda gelişim göstermektedir. Bu ilerlemeyi sürdürebilmek için, teknik yeterliliğe sahip, estetik anlayışı gelişmiş, yaratıcı ve yenilikçi tasarımcıların yetişmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, sektörde tasarım eğitime, inovasyona ve sanatsal yaklaşımlara yapılan yatırımlar, sadece günümüzün değil, geleceğin ihtiyaçlarını karşılama ve dünyadaki konumunu koruyarak öne çıkması açısından önemli bir rol oynayacaktır. Bu bağlamda, günümüzde, giysi, kumaş, ev tekstili ve halı başlıkları altında tüm tekstil alanlarını içine alan çeşitli yapı oluşturma teknikleriyle yenilikçi, özgün kumaş ve ürün tasarımını yaygınlaştırmak için birçok tasarım yarışması yapılmaktadır. Bu yarışmalardan özellikle

banyo tekstili alanında tek olması sebebiyle önem kazanan DENİB Design Ev ve Banyo Tekstili Tasarım Yarışması, ev ve banyo tekstili alanına dikkat çekmek ve bu alanın kazanımlarını genç tasarımcılara aktararak farkındalık yaratabilmek için Denizli İhracatçılar Birliği tarafından düzenlenmektedir. Dünyada tekstil endüstrileri içinde havlu, bornoz ihracatıyla önemli bir pazar payına sahip olan Denizli'nin, tüketici taleplerini karşılayabilmesi ve mevcut konumunu koruyabilmesi, yenilikçi tasarımlara ve tasarımcıya yapılan yatırımla mümkün olacaktır.

Bu çalışma ile, banyo tekstilleri tasarımında yenilik ve yaratıcılığın sektöre katkısı üzerinde durularak, Denib Design 2. Ve 3. Ev ve Banyo Tekstili yarışmasında Banyo kategorisinde finale kalan tasarım uygulamaları, estetik ve teknik açıdan değerlendirilmiş, sektörün olanakları ve üretim çözümlenmeleri ile de genç tasarımcılara sağlanan imkanlar ve kazanımlar aktarılmıştır. Tekstil tasarım eğitimi veren üniversitelerin, ev tekstili alanında ders içeriklerini genişletmelerinin ve sanayi işbirliği ile genç tasarımcıların farkındalığını arttırmanın, bu sayede sektöre yenilikçi bir bakış kazandırmanın önemine dikkat çekilmiştir.

Ev Tekstilinde Tasarım Ve Yaratıcılık

Tasarım; bir probleme ya da amaca dayalı olarak zihinde oluşan imgeler, çözümlenmeler ve yeni öneriler ile yaratıcı, estetik ve işlevsel nesnelere üretimini, yani hayalden nesneye olan sürecin tümünü kapsamaktadır. Yaratıcılık ise bireysel düşünce becerisinin temel alındığı bir süreç olup, yeni bir fikir, nesne, biçim ya da mevcut unsurların farklı bir düzenlenmesini oluşturmayı içeren bir süreçtir. Bu süreçte çeşitli unsurlar arasında bağlantılar kurulur ve daha önce var olan ya da bilinenin ötesine geçerek, geleceğe yönelik bir temel oluşturulur. Yaratıcılık, gelişime açık ve sistematik bir şekilde ilerleyen, aşamalı bir işlem dizisi olarak tanımlanabilir.

Faruk Atalayer tasarımın; Düşünsel, duygusal, bilişsel, sezgisel ve eylemsel yapma, kurma, üretme ve yaratma aşamalarını kapsadığını belirtmektedir. Diğer bir ifadeyle *"Tasarım, endüstrinin sanatla olan ilişkisiyle doğmuş bir kavramdır."* (Bayburtlu, 2020:68)

Tekstil tasarımı, katmanlı (hacimli) yapısı gereği 3 boyutlu düşünülmesi gereken bir alandır. "Bu üç boyutlu oluşumun nesnelleşmesi; sardığı, örttüğü, tutunduğu başka bir üç boyutlu varlıkla ayrıca anlam kazanır." (Atalayer, 2001:12) Bu açıdan tekstil tasarım nesnelere kendi oluşumları dışında kullanım yerlerine göre yeni bir biçim ve anlam kazanan görsel varlıklardır.

Tekstil tasarımı, teknoloji, sanat ve zanaat gibi güçlü disiplinlerden öğretileri bir araya getiren bir alan olduğundan, bu alanda sistematik bir tasarım metoduna ihtiyaç duyulmaktadır. (Gürcüm ve Üner, 2016) Ev tekstilleri mekan ve mekanda bulunan diğer nesnelere ilişki içerisindedir. Dolayısıyla bu ilişki tasarım özelliklerini etkileyerek belirleyici olmaktadır.

Tekstiller, yalnızca giysilerimizde değil, yaşam alanlarımızda da çok yönlü işlevler üstlenmektedir. Günlük yaşam alanları için hem işlevsel hem de estetik ihtiyaçları karşılamak üzere tasarlanan oturma grubu tekstilleri, perde, halı, nevresim, havlu, dekoratif amaçlı kullanılan tekstiller gibi ürünler, ev tekstili kategorisinde değerlendirilmektedir.

Ev Tekstilleri, günlük mekânlarımızı renklendirebilmek, mobilya ile hem bütün hem de ayrı bir şekilde iç mekândaki yaşantımıza kolaylık sağlamak amacıyla üretilmiş ürünlerdir (Tasmacı, 1998: 40). Ev tekstillerinin, kullanıldıkları mekânın dekorasyon unsurlarıyla birlikte gelişim gösterdiğini eğilimlerin paylaşıldığı fuarlardan görmekteyiz. Artık bir ürün tasarımından çok yaşam alanı tasarımından söz edilmekte, içinde bulunduğu mekânla bir bütün olarak ele alınmaktadır.

Bu ürünler, kullanıcıların temel ihtiyaçları karşılamakla birlikte, yaşam tarzını ve bireysel estetik anlayışını yansıtan unsurlar haline gelmiştir. Bu doğrultuda, ev tekstillerinde işlevsellik ve estetik, mekânlara kimlik kazandıran tasarım unsurları olarak değerlendirilmektedir. Ev tekstili ürünlerinin iç mekânla kurduğu ilişki konuyla ilgili diğer tüm elemanların eğilimlerini yakından talep eder olmuştur. Örneğin; yatak odasında bulunan banyoların tekstilleri ile yatak grubu tekstilleri arasında bir uyum aranmaktadır. Mimar ve iç mimarların, tasarladıkları mekânlarda kullanılan tekstilleri de tasarlamaya yönelmeleri, tekstilin mekâna kazandırdığı doku, renk ve hareket gibi özellikler nedeniyle mekân ve tekstil arasındaki ilişkinin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bu uyum aynı zamanda mimarideki değişimlere bağlı olarak mobilya ve diğer ev tekstili kumaşlarının da çeşitliliğini arttırmaktadır. (Yıldırım, 2007: 76-77)

Türkiye’de “Ev Tekstili” teriminin kullanımı, 1990’lı yıllarda yaygınlık kazanmış ve ardından “iç mekân tekstilleri” kavramı gündeme gelmiştir. Bu gelişmede, sektörün büyümesi ve diğer sektörlerin tekstil ürünlerine olan talebinin artması önemli bir rol oynamıştır. Avrupa’da ise iç mekân tekstilleri üzerindeki tartışmalar, mobilyaların seri üretimine başladığı 1960’lı yıllarda başlamıştır. Modüler ve sade tasarımlarda üretilen mobilyalarda işlevselliğe odaklanması, mekândaki etkisini azaltırken, kullanılan tekstil ürünleri daha fazla dikkat çekmiş ve önem kazanmıştır. (Önlü, 2004: 44). Ev tekstillerinin; çeşitli kaynaklarda, kullanım alanlarına göre, üretildikleri materyallere göre, üretim tekniklerine göre ya da ürün bazında (satış odaklı) sınıflandırıldığı görülmektedir. (Durur ve Parer, 2009).

Ev tekstili tasarımı; dokuma, örme, baskı, nakış gibi yapıyı oluşturan ya da yüzeye uygulanan tekniklerin kullanıldığı kumaş tasarımı ve sonrasında ürün haline getirilme sürecini ifade etmektedir. Ev tekstilinde tasarım süreci, üretilecek nesnenin kullanım alanına, üretim yöntemine ve seçilen malzemeye göre şekillenerek değişim göstermektedir. Ayrıca pazara, hedef kitleye yönelik yenilikçi, yaratıcı ürün ortaya koymak için yapılan araştırmalar, esinlenmeler ve tasarım eğilimlerinin, fuarların takibi ve bu donelerle birlikte oluşturulan koleksiyon yaratma da tasarım sürecine dâhildir.

Tekstil ve giysi tasarımında, pazarın büyümesi, yenilikçi elyaflar, iplikler ve dokular ile bitim işlemleri teknolojilerindeki gelişmeler önemli bir dönüşüme yol açmaktadır. Bu dönüşüm, geçmiş çağların ve kültürlerin üretim yöntemlerini modern dokuma, baskı ve bitim teknolojileriyle harmanlayarak, farklı malzeme karışımlarıyla özgün ürünler yaratma çabalarını arttırmaktadır. Tasarımcılar, ürünlerin işlevselliğini veya etkisini geliştirmek için, bilinen yöntemlerin yanı sıra özel teknolojileri de kullanmaktadır. Ayrıca, yapılan araştırma ve geliştirme faaliyetleriyle desteklenen tekstil terbiye ve bitim işlemleri, tasarımcılara yeni bakış açıları ve yaklaşımlar sunmaktadır. (Er Bıyıklı, 2021: 25) Örneğin ısı, ışık gibi etkilerle renk değiştiren tekstillerin tekstil tasarımında kullanıldığı bilinmektedir. Tasarımcıların güncel teknolojiyi kullanarak tasarımlarına adapte ediyor oluşu alanın perspektifinin genişlemesine ve çeşitli, yenilikçi tasarım yaklaşımlarının ortaya çıkmasına olanak tanımaktadır (Başaran ve Tanyer, 2021)

Bugünün penceresinden bakıldığında sahip olduğumuz kültürel birikim, teknik ve teknolojik gelişmeler farklı ihtiyaçlar doğurmuş ve beraberinde yeni beklentiler getirmiştir. Ev tekstili tasarımı, artık bağımsız bir alan olarak şekillenmekte, hem ürün çeşitliliği hem de yenilikçi tasarım yaklaşımlarıyla kendi içinde gelişimini sürdürerek büyümektedir. Bu doğrultuda yaratıcı tasarım süreçleri, daha önce var olmayan, yenilik içeren işlevsel nesnelere yaratmak öncelikli hale gelmiştir. Ürünlerin kolay ve kullanım çeşitliliği sunması, fiziksel özellikleri, görünüm özellikleri yani teknik, tasarım ve estetik görünüş (doku, desen, renkli) işlevsellik ve yaratıcılık başlığı altında tüketici tercihini belirlemektedir. Yaratıcı tasarımın temel unsurları arasında benzersizlik ve özgünlük yer alır. Tasarımın günümüzdeki en önemli

ölçütü, sıradan olanı tekrar etmek değil, yenilikçi ve yaratıcı bir yaklaşım sergilemektir. Bu durum, tasarımın sadece yenilikçi ve özgün olanı temsil eden bir kavrama dönüştüğünü açıkça ortaya koymaktadır (Atalayer, 2001: 15-16). Günümüz Tekstil tasarımcıları, estetiği işlevsellikle birleştirirken farklı disiplinlerden ve uygulamalardan faydalanmakta; bilinen yöntemleri yenilikçi bir bakış açısıyla ele alarak ürünlere özgün yeni bir kimlik kazandırmayı amaçlamaktadır. Güzel Sanatlar Fakültelerinin tekstil tasarımı bölümlerinde verilen tasarım eğitimi de geleceğin tasarımcılarına, tasarımcı adaylarına bu bakış açısını kazandırmayı hedeflemektedir.

Banyo Tekstil Ürünleri

Türkiye’de banyo ve temizlik kültürü önemli bir yere sahiptir. Geçmişte toplu temizlenmelerin ve kültürel aktivitelerin yapıldığı sosyal iletişim alanı olan hamamlar modernleşmeyle birlikte banyo alanı olarak evlerin içine taşınmış ve bireysel temizlik kültürü yaygınlaşmıştır. Modern mimari ile değişen banyolar teknolojik olanaklarla ihtiyaç ve talepler doğrultusunda daha pratik, işlevsel ve estetik bir boyut kazanmıştır. Günümüzde ortak banyolarla birlikte ebeveyn ve çocuk banyolarının yaygınlaştığı görülmektedir. Bu durum dekoratif eğilimlerin de etkisiyle, banyolarda kullanılan tekstil ürünlerinin de çeşitliliğini arttırmış, içinde bulunan odanın veya evin dekorasyonuna uygun tasarımların kullanımını da gündeme getirmiştir.

Mutfak, yatak odası ve banyoda kullanılan tekstil ürünleri, kullanıcıların mekânlarında hızlı ve pratik bir şekilde görünüm değişikliği yapabilmesine olanak tanır. Sahip oldukları özellikleri, bu ürün grubunu değişen dekorasyon eğilimlerine daha kolay adapte ederken, aynı zamanda tasarım açısından da daha dinamik ve yenilikçi çözümler geliştirilmesini gerektirir. Bu nedenle, bu ürünler için sürekli olarak yeni tasarım yaklaşımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Günümüzde kullanılan banyo tekstilleri, el, yüz, ayak, beden havlusu, bornoz, banyo terliği, klozet takımı, paspas ve duş perdesi gibi ürünlerdir. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Denizli İhracatçılar Birliği (DENİB) tarafından açıklanan güncel tekstil ve alt başlıkta havlu-bornoz ihracatı verilerine bakıldığında 2024 yılı ev tekstili ihracatında banyo tekstili ürün grubunda Denizli birinci sıraya yerleşmektedir. (DENİB İhracat Raporları, 2024) , (TİM İhracat Raporları, 2023/24)

Ev Tekstili ihracatı açısından banyo grubu tekstillerinin satış raporları ortadayken, bu grubun en önemli elemanlarını çeşitli fiziksel ve görsel özelliklere sahip havlular ve havlu kumaşlar ile tasarlanan, üretilen ürünler oluşturmaktadır. Havlu ve havlu kumaştan üretilen ürünler yüksek sıcaklıklarda, sık yıkama yapılan, yumuşaklığın korunduğu ve nem çekme kabiliyetinin yüksek olduğu ürün gruplarıdır. Dolayısıyla havlu kumaş üretiminde bu özellikleri karşılayan pamuk, ana malzeme olacak şekilde bambu, modal, viskon ve polyester gibi malzemeler de birlikte kullanılmaktadır. (Arslan, 2021: 183)

Havlu grubu dokuma ve örme gibi üretim yöntemlerine göre, yöntemin kendi içinde tasarıma uygun olacak şekilde, kullanılan teknik bakımından sınıflandırılmaktadır. Örneğin, dokuma tekniği kullanılarak üretilen havlu kumaşlar tasarım (desen) özelliklerine göre armürlü veya jakarlı tezgâhlarda dokunmaktadır. Ayrıca dokunan veya örülen havlu kumaşlar üzerine baskı, nakış, aplike veya el işçiliği gibi uygulamalar yapıldığı da görülmektedir. Ayrıca gramajlarına göre, ilmekteki atkı sayısına göre, yüzlerdeki ilmek varlığına göre (tek yüzü ilmekli, çift yüzü ilmekli), kullanım yeri ve boyutlarına göre ya da özel bitim işlemlerine göre (kadife, düz boya vb. gibi) sınıflandırılmaktadır (Acar, 2004: 17).

Farklı form, renk ve desen özellikleriyle banyoda kullanılan diğer bir ürün grubu klozet takımı ve paspaslardır. Hem havlu tekniği ile hem de halı tekniği ile üretilen paspaslar günümüz banyo tasarım ürünleri arasından yenilik ve işlevsellik bakımından dikkat çeken ürünlerdendir. Nemli ortamda, kaygan zeminde kullanılan bu ürünlerin, nem çekme, su tutuculuk, çabuk kuruma, antibakteriyel olma gibi var olan özellikleriyle birlikte kaymayı önleyici olmaları da beklenmektedir. Güncel tasarımlara bakıldığında farklı malzemelerden halı, tafting (tufting) gibi tekniklerle üretilen hem görsel hem teknik açıdan yenilik barındıran işlevsel alternatif ürünler geliştirilmiştir.

Yaşam alanlarında kullanıcılar tarafından kolay ve sık görsel değişiklik yapılabilen, sürekli olarak yeni tasarım yaklaşımlarına ihtiyaç duyulan bu alan görsel olarak yeni eğilimleri takip eden ve teknik çözümlene konusunda donanım ve güncel bilgiye sahip tasarımcılara ihtiyaç duymaktadır. Üniversitelerin tekstil tasarımı ile ilgili eğitim veren bölümlerinde ev tekstili tasarımı, zaman yönetimi sebebiyle müfredattaki ana derslerin içerisinde daha genel olarak aktarılmaktadır. Dolayısıyla bu alanda yapılan yarışmalar, sektör ve okulların birlikte yürüttüğü projeler, geleceğin tasarımcı adayları için alana dair donanım kazandırmakta, eğitici olmaktadır. Bu anlamda endüstrinin ve birliklerin desteği alanda tasarım değeri yüksek katma değerli ürünler ortaya çıkması bakımından önemlidir. Denib Design Ev ve Banyo Tekstili Yarışması bu anlamda alanında tek yarışma olup tasarıma ve tasarımcıya olan katkıları yadsınamaz. Denizli İhracatçılar Birliği, yapmış olduğu bu tasarım yarışmasıyla genç tasarımcıların yenilikçi fikirlerini önemseyen, hem görsel hem teknik açıdan tüm olanaklarını paylaşan sponsor firmalarıyla birlikte önemli bir merkezdir.

Bu çalışma, banyo tekstilleri alanında dünyada söz sahibi olan firmaların, yerini korumak, büyütmek ve pazar payını genişleterek rekabet gücünü arttırmak için yenilikçi fikirlere, tasarımlara ve tekstil tasarımcılarına ihtiyaçları olduğunun ve bu anlamda üniversitelerle yapılan işbirlikleri ve yarışmaların önemine dikkat çekmek, tasarımcı adaylarının da yaratıcı fikirleri doğrultusunda ürün geliştirme konusunda deneyim kazanması sektörde yenilikçi tasarım ve tekstil tasarımcısı anlayışının sürdürülebilir olması açısından önemi aktarılmaktadır.

Denib Design Ev Ve Banyo Tekstili Yarışması Banyo Kategorisinde Derece Alan Yarışmacılardan Örnekler

2022 ve 2023 yılında düzenlenen DENİB Design 2. Ve 3. Ev ve Banyo Tekstili Yarışması, Banyo Kategorisinde derece alan yarışmacıların tasarımları ve uygulamaları üzerinden konu ele alınmıştır. Bornoz, peştamal, banyo havlusu, baş havlusu, el havlusu ve banyo paspası olarak 6 parçadan oluşan banyo tekstilleri tasarımı yarışmacılar tarafından dijital ortamda hazırlanmıştır. Ön elemenden geçen çalışmalar, DENİB tarafından belirlenen sponsor firmalarda ürettirilip yarışmanın final aşamasında izleyicilere sunulmuştur. Finale kalan, sunulan 10 yarışmacının çalışmaları arasından jüri tarafından seçilen 3 koleksiyon ödüle layık görülmüştür.

Tasarımların uygulanma aşamasında; sponsor firma yetkilileri, yarışmanın moderatörü ve mentörü ile üretim çözümlenmeleri¹ yapılarak süreç başlatılmıştır. Tasarımların üretilebilmesi için hem tasarım hem de teknik departmanlarla görüşülüp uygun teknik ve yöntemler konuşulmuştur. İlk olarak koleksiyonda kullanılacak uygun renklerin seçimi yapılmıştır. Bornoz ve peştamal kalıpları üzerinden değerlendirmeler yapılarak, havlu kumaşın uygulanacağı tekniğe karar verilmiştir. Kumaşın dışında kalan detaylar çözümlenmiş

¹Üretim çözümlenmeleri ve takibi yarışmanın moderatörü Cihan Bahar ve mentörleri Feriha Işıldar Hekim, Yelda Yamaç tarafından yapılmıştır.

ve üretim süreci başlatılmıştır. Süreç boyunca hem firma yetkilileri hem de yarışmanın moderatörü ve mentörü yarışmacı ile birlikte çalışmış, yönlendirmeler yapmıştır.

Görsel 1: Habibe Çakır, Banyo kategorisi birincisi “Benelava” adlı çalışma.
Kaynak: Denizli İhracatçılar Birliği Arşivi

2022 yılında yapılan yarışmaya “Benelava” teması ile katılan Habibe Çakır, Antik Roma’da bir kültür haline gelen yıkanma geleneğini Denizli’de bulunan Laodikya Antik Kenti üzerinden aktararak, “Dönemde temizlikle yıkanmaya olan ilginin çoğalmasında bölgedeki hamamların gelişmesine ve hamam kültürünün çeşitli amaçlarla günlük hayata girmesine sebep olmuştur. Varlıklı bir kentli hamama giderken yanında banyo giysileri, sandaletler ve pamuklu havlular götürürdü. Güzel bir banyo için yıkanmakta olan kişiye ‘Benelava’ ya da ‘Salve Lotus’ (iyi banyolar) dileğinde bulunulurdu”, şeklinde ifade etmiştir.

Yarışmacı, Benelava koleksiyonunu Laodikya Antik Kentinin mimarisinden, mozaiklerinden, renklerinden ve kültürel yapısından ilham alarak gerçekleştirmiştir. Geçmişin banyo geleneği ruhundan ilham alan Habibe Çakır, bölgeye ait değerlerin özünden beslenerek el işçiliğine ve sürdürülebilirlik ilkesine dikkat çekmiştir. Yarışmacı, hem kullanım kolaylığı önerisiyle hem de görsel anlamda yenilikçi tasarımlar ortaya koymuştur.

Üretim aşamasında öncelikli olarak işletmenin* daha önce yapmış olduğu, çalıştığı renk paletine göre yarışmacı ile birlikte, koleksiyonunda kullanılmasını istediği uygun renklerin seçimi yapılmıştır. Bornoz ve peştamalin çift taraflı kullanıma uygun tasarlanması sebebiyle tek yüzü, tek tarafı ilmekli (bukleli), ağır olmaması için gramajı düşük havlu kumaşı ile uygulanmasına karar verilmiştir. Banyo, baş, el ve paspas için kullanılacak havlu kumaşlar çift tarafı ilmekli (bukleli) olarak planlanıp, kullanılacak ipliklerin renk çalışmaları talep edilerek, süreç içerisinde gelen renk çalışmalarından karar verilen renklerde koleksiyon örneklerinin hazırlığı için lab çalışmaları yaptırılmıştır. Tasarımlarda kullanılan desenlerin renk fazlalığı sebebiyle teknik olarak jakar yöntemiyle üretilmesi mümkün olmadığından armürlü tezgâhlarda üretilen düz havlu kumaş üzerine, görsel olarak havlı görünüm etkisi sağlayan süzene nakış yöntemi ile uygulama yapılması kararlaştırılmıştır. Havlu kenarları ve banyo paspasında yer alan detaylar el işçiliği ile makrome tekniği ile çözümlenmiştir. Banyo havlusunun uç kısmında yer alan desenli alanın kenarları desene göre kesilip temizlenerek sonradan kenarla birleştirilmiştir. Banyo paspasında da aynı uygulama yapılarak zemindeki ajurlu yapının üzerine yerleştirilerek birleştirilmiştir. Bornoz ve Peştamal için kalıp

* Koleksiyon Turkuaz Tekstil tarafından üretilmiştir.

çalışmaları yapıp dikimleri gerçekleştirilmiştir. Bornozun omuz detayı, kemeri ve peştemalin bağlamak için kullanılan kenar bağı el işçiliği ile örülerek yapılmıştır.

Görsel 2: Barış Çarpar, Banyo kategorisi ikincisi "Agene" adlı çalışma.
Kaynak: Denizli İhracatçılar Birliği Arşivi

2022 yılında yapılan yarışmaya "Agene" teması ile katılan Barış Çarpar, konusunu Türk kültüründe suyun önemi üzerinden aktararak, "Henüz hiçbir şey yoktu yeryüzünde sudan başka. Tanrı Ülgen ne yapacağını bilmiyordu ve suların arasından Ak Ana çıktı, ona şöyle dedi: 'eğer yaratmak istiyorsan şu kutsal sözü öğren, hep oldu de, sakın olmadı demel!' Ve Ülgen oldu dedi, yağız yer gök kubbe kılındı. Tanrı Ülgen'e yaratma ilhamını veren Ak Ananın Türk kültüründe suyun ne kadar değerli ve kutsal olduğunu aktardığını, Yaratılış destanı ile başlayan Türklerin su ile yolculuğunu, Cumhuriyet'in yeni nesillerine, yaşayan tasarımlarla anlatıyorum" şeklinde ifade etmiştir.

Yarışmacı, Agene koleksiyonunda Anadolu Selçuklu su yapılarından ilhamla ejder kafası sembolü, yine Anadolu'da çok yaygın kullanımı olan yenilenmenin ve bereketin sembolü olan balık motifi, su yolu motifi ve Böke Başı motifi, ayrıca Fırat Nehri'nin harita üzerindeki görünümünden ilham almıştır. Finalist yarışmacı, tasarımlarında hem görsel olarak hem de kullanım kolaylığı açısından yenilikçi uygulama önermelerinde bulunarak teknolojinin olanaklarına dikkat çekmiştir.

Üretim hazırlığında ilk olarak koleksiyonda kullanılacak olan desenlerin önerilen uygulamalar ile teknik olarak havlu kumaş üzerine uygun olup olmadığı hakkında görüş bildirilmiştir. Firma* yöneticisi ve arge sorumlusu daha önce yapmış oldukları çalışmalar ile deneyimlerini aktardı. Koleksiyonun tüm parçalarında yer alan hidrokromik (su ile renk değiştiren) baskı önerisi hammaddenin zaman ve miktar olarak temin edilememesi sebebiyle termokromik (ısı ile renk değiştiren) ve fotokromik (u.v. ışık ile renk değiştiren) baskı teknikleri ile denemeler yapılması kararlaştırılmıştır. Yapılacak havlu kumaşlar ve desenlendirmeler için renk seçimi ve gramaj belirlemesi yapılmıştır. Bornoz ve havlularda uygulanacak baskı tekniği sebebiyle tek yüzü, tek tarafı ilmekli (bukleli) orta gramajda havlu kumaş üretimine karar verilmiştir. Kumaşın ön yüzü aynı zamanda baskının uygulanacağı yüz, düz olan havsız, kumaşın iç yüzü havlı, ilmekli olan kısım olarak belirlenmiştir. Termokromik ve Fotokromik baskı denemelerinden havlu kumaş üzerine en iyi sonuç ışık ile renk değiştiren fotokromik baskı tekniği ile elde edilmiş ve koleksiyonun tümüne

* Koleksiyon Demisan Tekstil tarafından üretilmiştir.

uygulanmıştır. Renk değiştiren baskı önermesi ile birlikte bornozda yaka çevresi, kol ve etek ucu, sırtta yer alan desenler, havlularda bordür olarak planlanan desenler dokuma tekniği ile üretilemediğinden süzene ve sarma nakış uygulamaları ile çözümlenmiştir. Peştamal için havsız, daha ince kalite bir kumaş seçilmiştir. Paspas ise çift tarafı havlı, ilmekli havlu kumaştan planlanarak üzerindeki desenlerin süzene ve sarma nakış tekniği ile uygulanmıştır. Baş havlusu, bornoz ve peştamalin kapamalarında kullanım kolaylığı sağlaması amacıyla önerilen gizli mıknaş kullanılmıştır. Ve koleksiyon, ürünlerin tümünün dikimiyle birlikte tamamlanmıştır.

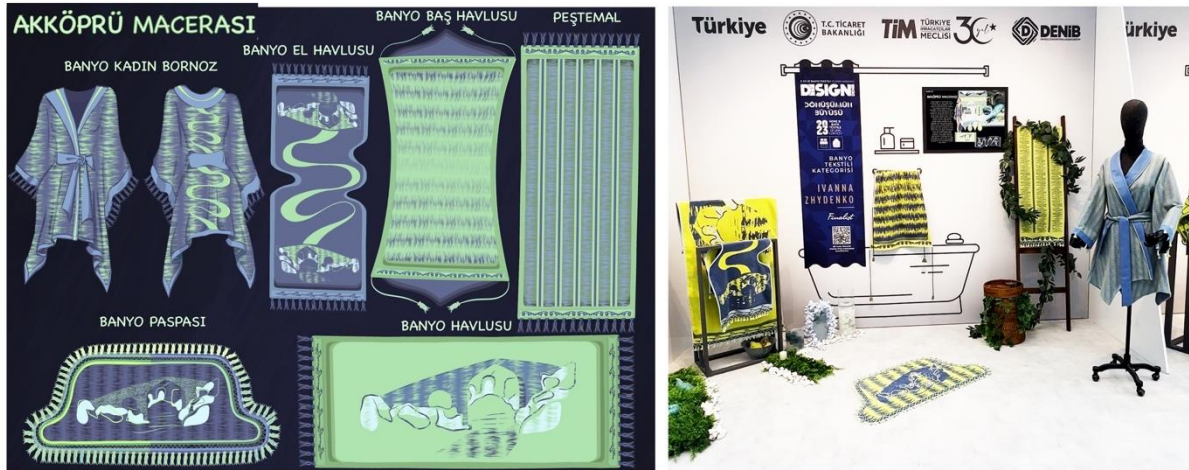

Görsel 3: Dilan Geyik, Banyo Kategorisi Üçüncüsü “Ritüel” adlı çalışma
Kaynak: Denizli İhracatçılar Birliği Arşivi

2022 yılında yapılan yarışmaya “Ritüel” teması ile katılan Dilan Geyik, İlk insanların benimsediği animizm görüşünden ve bu yaşam şeklinin doğa ile uyumundan etkilenerek koleksiyonunu hazırladığını ifade etmiştir. “Animizm, sadece bir inanış biçimi değildi. Aynı zamanda toplumu düzenleyen, insan ile doğa ilişkisini hiçbir iktidarcı yaşayış biçimine yer bırakmadan gerçekleştiren bir zihin koduydu. Canlı cansız her şeyin bir ruhu olduğunu düşünen o dönem insanının çıkar ilişkilerinden uzak bir toplumsallık içinde yaşadığını bilmek bize köklerimizi aramamızı şart koşuyor. Ağacı saran farklı yüzeyler bu kez bizleri sarıyor ve doğanın bir parçası olduğumuzu hatırlatıyor”, şeklinde ifade etmiştir.

Yarışmacı, Ritüel koleksiyonunu Liken Planus’ların ağaç yüzeylerini sarması biçiminden ilham alarak gerçekleştirmiştir. Çalışmalarında taşan yüzeyler, organik biçimler ve iç içe geçmiş yapılar hedefleyen Dilan Geyik, malzemeyi ön plana çıkararak yavaş moda, zanaat ve döngüsellik kavramlarına dikkat çekmiştir. Tasarımcı, hem görsel olarak hem de teknik bakımından alana yeni önermeler sunmuştur.

Üretim aşamasında ilk olarak yarışmacı ile birlikte koleksiyona göre el, baş ve banyo havlusu için ayrı, peştamal ve bornoz için ayrı ayrı renk seçimi yapılmış, lab çalışmaları için gönderilmiştir. Koleksiyonda yer alan desenler için süzene, sarma, üç boyutlu gibi çeşitli nakış teknikleri ile üretilmesi önerilmiştir. Bornoz ve peştamal için tasarlanan desenlerin endüstriyel olarak uygulanması iyi sonuç vermeyeceğinden dolayı elde panç (punch) tekniği ile çözümlenip, yüzeye applike edilmesine karar verilmiştir. Nakış ve panç (punch) için iplik renk seçimi yapılmış, havlu bordürlerinde sarma nakış tekniği ile birlikte üç boyutlu nakış uygulaması yapılmasına karar verilmiştir. Bornoz kapamasında da üç boyutlu nakış aksesuarlar, hem görsel hem de işlevsel olarak yeni bir önerme olmuştur. Panç (punch) uygulamaları firmanın* çalışanları ve tasarımcı ile ortak bir çalışmayla üretilmiştir. Peştamal hariç koleksiyonun tümünde kullanılan havlu kumaş, kanallı, tona ton pano jakar tekniği ile çalışılmıştır. Kanalların, yani kanal olarak isimlendirilen havsız alanın oluşturduğu desenin ön plana çıkması, boyut farkının güçlendirilmesi için zeminden daha koyu renkte bir atkı kullanılmıştır. Peştemalde tek yüzü ilmekli bir kalite seçilerek havsız kısmı ön yüz olarak belirlenmiştir. El, baş ve banyo havlularının bordürlerinde yer alan dokumadan desenlendirilmiş alanlarda çift kat torba tekniği kullanılması planlanmıştır. (sanayide bu tekniğe kırinkıl (krinkle) efekti denilmekte) Tasarlanan paspas, havlu kumaştan üretilmediği için Tafting (tufting) tekniği ile üretilmiştir. Son olarak koleksiyon, tüm ürünlerin dikimiyle birlikte tamamlanmıştır.

Görsel 4: Ivanna Zhydenko, Banyo Kategorisi Birincisi “Akköprü Macerası” adlı çalışma
Kaynak: Denizli İhracatçılar Birliği Arşivi

2023 yılında yapılan yarışmaya “Akköprü Macerası” teması ile katılan Ivanna Zhydenko, Muğla bölgesinin doğal güzelliklerini ve su sporlarının önemini, tasarımcı kimliğinin yanında o bölgede yaşayan bir rafting sporcusu olduğunu ve Akköprü ile köprünün yer aldığı nehirde etkilenerek koleksiyonunu hazırladığını ifade etmiştir. “Dalaman Akköprü Barajı’nın enerji üretimine başlamasıyla birlikte sular altında kalacak olan tarihi Akköprü’nün zarar görmemesi için bu tarihi yapıyı ilgilendiren çalışmaların yapılması için bu tarihi yapıya ilgi çekmek istiyorum” şeklinde ifade etmiştir. Yarışmacı, koleksiyonunu Akköprü’den, Akköprü’nün bulunduğu nehirde, o nehirde yaptığı rafting sporundan ve yaşadığı görsel şölen ve duyduğu bağdan ilham alarak gerçekleştirmiştir. Çalışmalarında hem desenlerde hem de havlu formlarında dalga etkileri görülmektedir. Yarışmacı, koleksiyonunda modern bir çizgi ile birlikte öz değerlerimize dikkat çekerek el

* Koleksiyon ABC Tekstil tarafından üretilmiştir.

işçiliği detaylarını da öne çıkarmıştır. Finalist, hem görsel olarak hem de teknik bakımından alana yeni önermeler sunmuştur.

Tasarımların üretim aşamasında öncelikli olarak el, baş, banyo havluları ve peştamal tasarımlarının her birinin ayrı ayrı çift yüzü ilmekli olacak şekilde jakar tekniği ile pano desen, bornozun ise tek yüzü ilmekli (iç yüz) metraj desen olarak uygulanmasına karar verilmiştir. Banyo ve el havlularında ilmek sıklığı ve yüksekliği ile oynanarak farklı hacim değerleri yakalamak hedeflenmiştir. Koleksiyon için renk seçimi yapılmış, lab çalışması için gönderilmiştir. Bornozun sırt kısmında yer alan desen nakış olarak planlanmış ve iplik rengi seçilmiştir. Paspasta dokumadan desenlendirilmiş alan üzerine el işlemesi görümlü kontür nakışı uygun bulunmuştur. Havluların bordür kısımları da dokumadan desenlendirilmiştir. Kumaş üretimleri tamamlandıktan sonra nakış uygulamaları yapılmış ve ürünlerin kalıp işlemlerinin ardından, dikim aşamasına girmiştir. El havlusu ve paspas için tasarlanan form el işçiliği ile verilmiş ve kenarları biye ile temizlenmiştir. Havluların, peştemalin ve paspasın kenarlarına hazır saçak dikilmiştir. Bornozun yaka çevresi ve kol ucunda garni kumaş kullanılmış ve kol ucuna püsküller eklenerek koleksiyon tamamlanmıştır.*

Görsel 5: Dilek Selçuk, Banyo Kategorisi İkincisi “Derin Anlam” adlı çalışma
Kaynak: Denizli İhracatçılar Birliği Arşivi

2023 yılında yapılan yarışmaya “Derin Anlam” teması ile katılan Dilek Selçuk, konusunu kaplumbağaların fiziki yapılarının eşsizliğini, doğaya katkılarını, denizlerdeki yaşam mücadeleleri üzerinden aktararak Türk kültüründeki temsiliyetine dikkat çekmiştir. “Öncelikle ilk hedefim kaplumbağaların denizlerdeki atıklar dolayısıyla zarar görmeleri üzerine bir farkındalık yaratmak. Değirmek istediğim bir diğer konu kaplumbağaların Türk inancında gücü, koruyuculuğu, ölümsüzlüğü, sabrı, azmi, sonsuzluğu sembolize ediyor olması. Ayrıca yapısal olarak kabuksuz canlılar iken evrimsel süreçte kabuklu bir tür haline gelmeleri sebebiyle değişim ve dönüşümü sembolize etmektedir. Konuya üç farklı açıdan yaklaşarak yorumlamak istedim” şeklinde ifade etmiştir.

Yarışmacı, ‘Derin Anlam’ koleksiyonunda kaplumbağaların kabuk yapısından ilhamla geometrik desenler çalışmıştır. Görsel olarak ürün formlarında farklılık yaratan yarışmacı finalist, tasarımlarında kullanım kolaylığı açısından yenilikçi uygulama önermelerinde bulunmuştur.

* Koleksiyon Rateks Tekstil tarafından üretilmiştir.

Üretim aşamasında ilk olarak yarışmacı ile birlikte işletmenin daha önce yapmış olduğu, çalıştığı renk paletine göre koleksiyona uygun renk seçimleri yapılmış, lab çalışması için gönderilmiştir. Koleksiyonda yer alan desenlerin tümü dokuma tekniği ile çözümlenmiştir. Bornoz, el-yüz havlusu ve paspas için jakar tekniği ile metraj desen uygulamasına karar verilmiştir. Paspasta üçüncü renk gizli bordür uygulaması ile verilmiştir. Baş havlusu, bordürlü, havdan desenlendirilmiş pano jakar olup, düz top boya yapılması planlanmıştır. Banyo havlusunda çift yüzü bukleli atkıdan desenlendirme uygun görülmüştür. Peştamalde, tek yüzü ilmekli (bukleli) (iç yüzü) jakar tekniği ile metraj desen uygulaması yapılmıştır. Paspas ve el havlusunun formu el işçiliği ile şekillendirilmiştir. Kenarları turuncu renkte uygun garni kumaş ile temizlenmiştir. El-yüz havlusu hem el hem yüzü aynı anda kurulayabilecek şekilde tasarlanmış, ellerin geçireceği eldiven şeklindeki kısım havluya sonradan monte edilmiştir. Bornoz ve Peştamal kalıpları dikişsiz çalışılmıştır. Son olarak koleksiyon, tüm ürünlerin dikimiyle birlikte tamamlanmıştır.*

Görsel 6: Sevde Ecem Gürbüz, Banyo Kategorisi Üçüncüsü “Habitat” adlı çalışma
Kaynak: Denizli İhracatçılar Birliği Arşivi

2023 yılında yapılan yarışmaya “Habitat” teması ile katılan Sevde Ecem Gürbüz, doğanın yaşam döngüsünde önemli bir rolü olan arıları, küçük bedenlerinin büyük işler başarması üzerinden konu olarak koleksiyonunu hazırlamıştır. “Doğanın içinde zarif bir dans gibi, gökyüzünün mavisinde süzülen sarı ve siyahın uyumu sanki birer sanatkar gibi. Minik bedenlerinde kocaman bir büyü sanki yaşamın sırrını anlatır, çiçekten çiçeğe dolaşır, büyük bir serüven başlatır” şeklinde ifade etmiştir.

Yarışmacı, ‘Habitat’ koleksiyonunda arıların kanat hareketlerinden, renklerinden, çiçeklerle kurdukları bağdan ve ürettikleri bal peteğinin görsel etkisinden ilhamla geometrik, tekrar eden desenler çalışmıştır. Yarışmacı, koleksiyonunda farklı tekniklerle görsel zenginlik ve çok yönlü kullanım olanağı sunan önermelerde bulunmuştur.

Üretim aşamasında ilk olarak yarışmacı ile birlikte koleksiyona uygun renk paleti üzerinden uygun renk seçimleri yapılmış, top boya ve iplik boya lab çalışması için gönderilmiştir. Koleksiyonda kullanılmak üzere üretilecek olan kumaşların ve desenlerin teknikleri çözümlenmiştir. Bornozun, çift taraflı kullanım olanağı sunan tasarımıyla, iç ve dış kumaşların teknikleri ayrı olup, dış yüzde müslin kumaş üzeri dijital baskı uygulaması, iç

* Koleksiyon Selin Tekstil tarafından üretilmiştir.

yüzde desenden bukleli iki renkli metraj jakar tekniği planlanmıştır. Bornozun sağ ön ve omuz kısmında yer alan desen el işçiliği ile kontür görünümünde işleme tekniği ile çözümlenmiştir. Sırtta yer alan desenin ise sarma nakış tekniği ile yapılması uygun görölmüştür. Bağlama detayıyla farklı kullanım önerileri sunan peştemalin kenar desenleri bukleli olarak pano jakar tekniği ile uygulanırken ortada yer alan desenler havlu kumaş üzerine iki farklı görünüme sahip süzene nakış tekniği ile çalışılmıştır. Bağlama detayı el işçiliği ile hazırlanmış ve sonradan tutturulmuştur. Banyo, baş havlusunu ve paspas pano jakar tekniği ile çift yüzlü iki alternatifli olarak üretilmiştir. Baş havlusunun bordürü havdan desenli olup, banyo havlusunu ve paspasın üzerinde ekstradan sarma nakış ile uygulanmış desen bulunmaktadır. El havlusunu düz renk kanallı olarak üretilmiş, uç kısımları çözümlü ipliği ile bağlanarak saçak yapılmıştır. Bornoz ve Peştamal kalıpları çalışılmış ve koleksiyon tüm ürünlerin dikimiyle birlikte tamamlanmıştır.

Değerlendirme

Banyo tekstili ürün tasarımı gelişimi ve bu alanda tasarımcı istihdamının yaygınlaşması için Denizli İhracatçılar Birliğinin düzenlediği bu yarışma, hem sektörü yönetenlerin hem de tekstil tasarımı eğitimi alan tasarımcı adaylarının veya mezun olmuş, çalışan tasarımcıların alana bakışını değiştirmek, farkındalık yaratmak için önemli bir organizasyon olmuştur.

Yarışmacıların yenilikçi bakış açısıyla sundukları koleksiyonlarda, görsel ve işlevsel tasarım önerileri uygulanmış ve finalde ayrı ayrı oda konseptinde stand alanlarında izleyicilere sunulmuştur. Her firmanın kendi çalışma prensibine göre üretim süreci planlanmıştır. Yarışmacılar özgün fikirlerini ortaya koyma fırsatı bulmuş, ilgili kişiler ile iletişim kurma şansı yakalayarak kariyerlerinde önemli adımlar atmışlardır. Ayrıca üretim aşamasında tüm süreci yönetmiş olmaları, malzemeyi tanıyıp, üretim tekniklerini öğrenmeleri, almış oldukları tasarım eğitiminin yanında sektörel tecrübe kazandırmıştır.

Tüm bu olanaklarla birlikte birinci olan adayların koleksiyonları ev tekstili alanında dünyanın en önemli ve büyük fuarlarından biri olan Almanya'da düzenlenen Heimtextil Ev Tekstili Fuarı'nda DENİB standında sergilenme şansı bulmuş ve yurt dışı eğitim bursu kazanılmıştır.

Tekstilin en önemli üretim alanlarından biri olan banyo tekstillerinin, hızlı değişen eğilimlere uyum gösteren ürün grubu olması, teknik olarak kapsamlı içeriği, yeniliğe ve arge çalışmalarına açık bir alan olması bakımından tekstil tasarımı eğitimi veren kurumlarda ayrıca bir ders olarak müfredata eklenmesi, öğrencilerin bu alan hakkında bilinçlendirilmesi önerilmektedir.

SONUÇ

Havlu ve diğer banyo tekstilleri, görsel alternatifleri, kullanım amaçları ve teknik özellikleri bakımından yaşam alanlarında kullanılan en gelişmiş tekstil ürün grubudur. Dolayısıyla yeniliğe açık, yaratıcı fikirlerin uygulanmasının en uygun olduğu alanlardandır. Günümüzde yenilik ve farklılık, hem görsellik hem de işlevsellik bakımından değerlendirilmekte olup, malzeme ve tekniklerde yapılan yaratıcı değişimlerle elde edilmektedir. Teknolojinin sunduğu imkânlar, yaratıcı tasarımlarla birleştiğinde özgün ve estetik ürünler ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, dünyada tekstil endüstrileri içinde önemli bir pazar payına sahip olan ölkemizin, banyo tekstilleri sektörünün, sürekli gelişen, değişen tüketici beklentilerini karşılayabilmesi ve mevcut konumunu koruyabilmesi, ancak tasarıma ve tasarımcıya yapılan yatırımla mümkün olacaktır. Dolayısıyla tasarımcıyı teşvik eden

yaklaşım sektörün geleceği için önem taşımaktadır. Katma değeri yüksek, yenilikçi ve özgün tasarımların, sektörün ülke ekonomisine katkısını artırmada kilit bir rol oynayacağı açıktır.

Aynı zamanda tekstil tasarımı eğitimi veren kurumlarda banyo tekstil ürünleri tasarımı alanında farkındalık yaratmak, ders olarak müfredata eklemek veya içerikte düzenlemeler yapılarak geleceğin tasarımcılarına yön vermek, eğitim öğretime katkı sağlamak adına atılan diğer önemli adım olacaktır. Bu bağlamda alanla ilgili yapılan yarışmalar, projeler, tekstil tasarım eğitimi veren kurumlar ile sanayi işbirliğinin en faydalı örnekleridir. DENİB Design Ev ve Banyo Tekstili Yarışması özellikle banyo tekstil ürünleri alanında tek olup sektöre ve tasarımcılara yön veren, kazanımlar sağlayan bir organizasyondur. Sektör, yeni ve özgün fikirleri olan tasarımcılarla çalışarak araştırma-geliştirme ve ürün geliştirme departmanlarını hareketlendirmiş, yenilikçi tasarım ve tasarımcının öneminin farkındalığıyla bakış açısını güncellemiştir. Bu durum, sektörde yenilikçi ve yaratıcı çözümlerin artmasını sağlamış ve tasarımın önemini vurgulayan bir dönüşüm başlatmıştır. Diğer taraftan geçmişte bu sektöre ilgi göstermeyen veya farkında olmayan tasarımcılar, tasarımcı adayları ise, bu yarışma sayesinde sektörde kariyer fırsatları ve iş potansiyelini keşfetme şansı yakalamıştır.

Yarışmaya katılan adayların tasarımlarının üretim aşamalarında, çok yönlü bakış açısı, hem görsel hem de teknik çözümlenmeleri birlikte başarıya ulaştırma çabası, sponsor firmaların mevcut üretim kapasitelerini ve tekniklerini zorladığı görülmüştür. Üretim sürecinde karşılaşılan problemler, geliştirilen çözümler ve ortaya çıkan özgün tasarımlar değerlendirildiğinde iki tarafın da gelişimine katkı sağlayan bir süreç olduğu ortadadır. Sonuç olarak bu yarışma, üreticilere, teknik olanaklarını genişletme ve üretim süreçlerinde daha esnek çözümler geliştirme fırsatı sunarken, adaylar için de tasarım ve üretim aşamalarında değerli bir deneyim oluşturmuştur. Tasarımcı adayları veya tasarımcıların yaratıcılıklarını ürüne dönüştürme fırsatı sunmuş, sektöre kazandırmış ve firmaların üretim süreçlerine yenilikçi yaklaşımlar entegre etmelerini sağlamıştır.

KAYNAKÇA

- Acar, D. N. (2004). Bornoz Ve Havlu Konfeksiyon Süreci Üzerine Bir Araştırma. (Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi FBE,,Denizli).
- Arıgil, S. (1999). Geçmişten Günümüze Dokuma Resim Sanatına Bakış. Ev Tekstili Dergisi, 22, 66-67.
- Arslan, C. (2021). Havlu Ve Bornoz Tasarım Süreci Örnekleme. International Social Sciences Studies Journal, 7(76), 183-188. <https://doi.org/10.26449/sss.2898>
- Atalayer, G., vd. (1993). Türk Kültüründe Sanat Ve Mimari, Dünden Bugüne Anadolu'da Kumaş Dokuma Sanatı içinde (41-72.ss) İstanbul: Yeküv Yayınları.
- Atalayer, G. (2001). Dokuma Tasarımına Giriş 1, Başlangıç İlkeleri Yaratma Süreci Üzerine. İstanbul.
- Bahriyeli, B. ve Özkendirci, B. (2009). Kumaş Yapı Bilgisi Ders Notları. İstanbul: Suvari Matbaa.
- Bayburtlu, I. (2020). Tasarım ve Sanat Sınırında Heykelsi Örme Giysiler, Uluslararası Sanat ve Estetik Dergisi, 3(4), 66-88. <https://doi.org/10.29228/usved.43623>
- Denizli İhracatçılar Birliği -2024 İhracat raporları. (2024, Aralık 7). https://denib.gov.tr/files/downloads/aylik_rapor/kasim2024.pdf

- Durur, G., & Parer, O. (2009). Türkiye Ve Denizli’de Ev Tekstillerine Genel Bir Bakış. *Tekstil Ve Mühendis*, 16(76), 17-23.
- Er Bıyıklı, N. (2021). Tekstil Ve Moda Tasarımı Eğitiminde Sektör İş Birliğiyle Yürütülen Tasarım Projelerinin Taraflar Açısından Önemi. *Yıldız Journal of Art and Design*, 8(1), 23-32. <https://doi.org/10.47481/yjad.850266>
- Faruk Atalayer. (1996) *Tasarım Teorisi-1 Anadolu Üniversitesi G.S.F. Ders Notları*, Eskişehir.
- Gürçüm, B. H., & Üner, İ. (2016). Tekstil Tasarımında Kavramsal Tasarım Adımlarının Uygulanması: Bir Örnek Kumaş Koleksiyonu. *Art-E Sanat Dergisi*, 9(17), 26-52.
- Önlü, N. (2004). Ev Tekstilinde Tasarımcının Rolü. *Ev Tekstili Dergisi*, 11(40), 44-48.
- Tanyer, S., Başaran, F. N. (2021). Tekstil Tasarım Süreci ve Tasarımcının Rolü: AART Uluslararası Anadolu Sanat Sempozyumu, Tam Bildiri Kitabı. Anadolu Üniversitesi Yayın No:4200, vol.1, 1726-1742.
- Tasmacı, M. (1998). Ev Tekstili Tanım, Özellikler ve Sınıflandırılması. *Ev Tekstili Dergisi*, 5(16), 40.
- Türkiye İhracatçılar Meclisi – 2023/24 İhracat raporları. <https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>
- Yıldırım, L. (2007). *Günümüz Ev Tekstili Tasarımını Etkileyen Faktörlerin Saptanması ve Türk Ev Tekstilindeki Durumu*. (Sanatta Yeterlilik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir).

Görsel Kaynakça

- Denizli İhracatçılar Birliği. (2024) DENİB Arşiv Kaynakları.
- Denizli İhracatçılar Birliği. (2022). DENİB Design 2. Ev ve Banyo Tekstili Tasarım Yarışması Kataloğu, Denizli.
- Denizli İhracatçılar Birliği. (2023). DENİB Design 3. Ev ve Banyo Tekstili Tasarım Yarışması Kataloğu, Denizli.